

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Silmkoeliste pitsõrmikute kudumine
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Käsitöö
Õppekeel:	Eesti keel

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. *Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.*

Sihtrühm:

- omab vähemalt põhiharidust
- omab vähemalt kesktasemel vilumust silmkoeesemete, ka pitsiliste esemete valmistamisel
- üks elatusallikas on käsitöö valdkonnast
- eelistatud vanus 50+

Grupi suurus 12 inimest

Õppe alustamise nõuded:

Õppima võib asuda isik, kes omab vähemalt põhiharidust ja kelle silmuskudumise oskused võimaldavad kududa pitsilisi koekirju vähemalt keskmises raskusastmes.

Koolitused on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Õpiväljundid. *Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppiija omandama õppeprotsessi lõpuks.*

Õpingud läbinud õppiija:

- Oskab lugeda pitsilisi koekirju skeemidena ning neid töös kasutada
- Oskab kavandada pitsilises koes sõrmikud, valida sobivad koekirjad etnograafilisest ainesest lähtuvalt ning materjali nende teostamiseks
- Oskab tehnoloogiliselt õigeid silmuskudumise töövõtteid, silmas pidades töö eesmärki kasutab erinevaid viise sõrmkinnaste põidlakiilude kudumisel ja sõrmede lõpetamisel, pitsikirja kudumisel
- Omab ülevaadet ajalooliselt väljakujunenud pitskoetehnikatest, oskab ära tunda eripärasid koekirjade kasutamisel
- Teab ja oskab nimetada traditsiooniliste Eesti kinnaste tehnoloogilisi eripärasid ning kompositsioonelemente
- Tunneb pitsilise silmkoeeseme valmistamiseks sobilikke materjale, nende eripärasid koostisest ja töötlustest lähtuvalt ning erinevaid töö-, viimistlus- ning hooldusvahendeid
- Oskab viimistleda ja hooldada silmkoeliselt kootud pitseset

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning viide konkreetsetele kompetentsidele, mida koolitusega saavutatakse.*

Kutsestandard: Tekstiilkäsitöö sell, tase 4
Valitav kompetents B.2.9 Lõikejärgne silmuskudumine, heegeldamine ja nõeltehnika
Tegevusnäitajad:
1) valib algsilmuste loomise viisi vastavalt töö eesmärgile ja tehnoloogiale;
2) loeb ja koostab koekirja skeeme ning esemete tööjooniseid;
3) valmistab lõikekohaseid ja ringselt teostavaid kvaliteetseid ja funktsionaalseid esemeid kasutades silmuste kahandamist, kasvatamist jm tehnoloogilisi võtteid;
4) erinevaid koekirju kombineerides loob uusi kootud esemeid;
7) viimistleb valmistatud esemeid.
Teadmised:
1) tuletatud koekirjad
Valitav kompetents B.2.12 Pitsitehnikates esemete valmistamine (silmuskudumine)
Tegevusnäitajad:
1) hindab kavandi teostatavust pitskoetehnikates (silmkoelised pitsid);
2) loeb tööskeeme (koekirju);
3) kirjeldab eset ja koostab tööjuhise selle valmistamise tehnoloogiast lähtuvalt;
4) valib materjalid ja töövahendid;
5) valmistab kvaliteetse eseme kasutades pitsitehnikate töövõtteid.
Teadmised:
1) pits tehnikad ja nende kasutamine;
2) pitskoetööde töövahendid ja nende kasutusala;
3) pitskoetööde hooldus- ja viimistlusvõtted.

Põhjendus. *Tuua põhjendus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas*

Sihtrühma valikul on silmas peetud eelkõige ühe elatusallikana silmkoesemeid kuduvaid inimesi, et aidata tõsta tööde kvaliteeti ning laiendada teadmisi traditsiooniliste silmkoeliste pitside kohta. Eesti tekstiilipärandis ei ole säilinud palju pitskindaid, kuid olemasolevad on äärmiselt huvitavad ning erilised. Muuseumieksponaatide ja säilinud kinnaste läbitöötamisel tehtavad uued disainid aitavad mitmekesistada käsitsi kootud kvaliteetsete kinnaste valikut kaubanduses. Tarbijate hulgas on käsitsi kootud kinnastele sihtrühmad olemas. Teades ja kasutades pitsõrmikute kudumise tehnoloogia põhitõdesid aitab kuduja kaasa pärandoskuste säilitamisele ja tema konkurentsivõime on ajas kasvav. Õpiväljundid on valitud kutsestandardi Tekstiilkäsitöö sell, tase 4 põhjal, lähtudes silmkoeliste esemete ja pitsi kudumiseks vajalikest teadmistest ja oskustest ning pidades silmas sihtrühma valikul nimetatud printsiipe.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	66
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	44
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari, õppetunni või koolis määratud muus vormis)	14
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	30
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	22

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua sisu peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õpiväljundite saavutamiseks vajaliku õppekeskkonna*

lühikirjeldus. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.

Õppe sisu:

Teemad ja alateemad:

- 1. Silmkoelise pitsi kudumise ja viimistlemise materjalid ja vahendid.** Auditoorne töö 2 tundi, praktiline töö 8 tundi, iseseisev töö 2 tundi
 - 1.1. Erinevate koostistega, töötlusega, mõõtudega lõngade sobivus pitskoeks.
 - 1.2. Erinevast materjalist ja erineva disainiga varraste eelised ja puudused.
 - 1.3. Erinevate hooldus- ja viimistlusvahendite kasutamine- analüüsimine auditoorse töö käigus, praktikas vähemasti kahe erineva materjaliga töötamine.
 - 1.4. Korrekse viimistlusprotsessi läbitegemine.
- 2. Pitsilise koekirja lugemine ja kasutamine.** Auditoorne töö 4 tundi, praktiline töö 16 tundi, iseseisev töö 18 tundi
 - 2.1. Kudumistingmargid ja –skeemid, erinevad traditsioonidele iseloomulikud koekirjad.
 - 2.2. Erineva raskusastmega koekirjadega tööproovide kudumine. Tehnoloogiliselt õiged kudumisvõtted.
 - 2.3. Pitsiliste kinnaste kavandamine.
 - 2.4. Pitsiliste kinnaste kudumine.
- 3. Tehniliselt õigete kudumisvõtete kasutamine.** Auditoorne töö 2 tundi, praktiline töö 6 tundi, iseseisev töö 2 tundi
 - 3.1. Esinenud vigade analüüs.
 - 3.2. Vigade vältimine ning parandamine.
- 4. Erinevate traditsiooniliste silmkoeliste pitsesemete tundmaõppimine.** Auditoorne töö 6 tundi
 - 4.1. Erinevate pitskoes esemete vaatlus muuseumide andmebaasides, analüüs.

Õppekeskkonna kirjeldus:

Auditoorne töö (loengud, seminarid) toimub esitlemiseks vajaliku tehnikaga varustatud õppeklassis, praktiline töö samas. Iseseisev töö toimub kodus, õpetajapoolne tugi on saadav pidevalt infotehnoloogilisi vahendeid kasutades. Praktiliseks tööks vajalikud töövahendid on pitsikudumiseks sobivad puust vardad, kvaliteetne lõng ja viimistlemiseks papplekaalid. Õppematerjalid ja tööproovide kudumise juhendid koostab koolitaja.

Kasutatav õppekirjandus:

A.Pink, S.Reimann, K.Jõeste „Eesti silmuskudumine I. Tavad ja tehnikad“, K.Jõeste „Kirjatud teekond“, R.Karjam, K.Summatavet „Kihnu Roosi kindakirjad“, R.Piiri „Suur kindaraamat“, T.Jürgen „Mulgi rahvarõivad“, Leili Reimann „Pitsilised koekirjad“ (mitu kordustrukki); S.Reimann ja A. Edasi „Haapsalu sall“, 2009; S.Reimann ja A.Edasi „Haapsalu räät“, 2011

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutav on vähemalt 70% kontakttundides osalemine ja õpiväljundite saavutamise hindamine. Õppijale väljastatakse õppe lõpetamise nõuete täitmisel tunnistus.*

Õpingute lõpetamiseks õpilane:

- Koob vähemasti kahte erinevat moodust kasutades ja vähemasti kahte erinevat materjali kasutades tööproovid randmekirjale, pöidlakiilule ja pöidlale. Viimistleb need, vormistab koos kasutatud koekirja ja tehniliste andmetega ning lühianalüüsiga õpimappi.
- Oskab analüüsida, valida materjale ja koekirju ning põhjendada tehtud valikuid.
- Kavandab ja koob pitsilises silmkoetehnikas sõrmkindad, viimistleb need nõuetekohaselt. Teab traditsioonilisi pitsikirjade kasutusvõimalusi Eesti kindapärandis.

- Esitleb õpimappi ja valminud kindaid, oskab kirjeldada tööprotsesse ja kasutatud tehnilisi võtteid.

Õpimapi, valminud esemeid ja esitlusmapi esitlemist hinnatakse mitmeeristavalt. Nõutav on vähemalt 70% kontakttundides osalemine. Koolituse lõpetanutele väljastatakse tunnistus.

5. Koolitaja andmed

Koolitajate andmed.

Liina Langi, lõpetanud Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli rahvusliku tekstiili eriala (2016), tekstiilkäsitööline 5.tasemel. 2010-2011 läbinud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia täiendusõppeprogrammi Käsitööga Tööle 2 ja 2011-2012 osalenud sama programmi raames tugiisikuna. Alates 2010.aastast Liina Gavrilov Rees Käsitöö FIEna peamiselt pitsikudumise ja Haapsalu salli koolitustega tegelenud, alates 2016 LõngaLangi OÜs käsitöömeister ja omanik. 2014.aastal ära märgitud kui Raplamaa parim täiskasvanute koolitaja.

Õppekava koostaja:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Ingrid Uus

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli käsitöö õppekavarühma koordinaator
uus.ingrid@gmail.com